

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Svenska lantbrukares erfarenheter av att odla baljväxter – förväntningar, möjligheter och utmaningar

Georg Carlsson, SLU, institutionen för biosystem och teknologi, Alnarp

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Svenska lantbrukares erfarenheter av att odla baljväxter

– förväntningar, möjligheter och utmaningar

Expanding the Grain Legume Food Production in Southern Sweden

– Qualitative insights from producers and representatives from the food industry

Camilla Olsson

Examensarbete i agroekologi-programmet, SLU, 2017

Mer baljväxter på åkern och tallriken, 2017-11-08

Baljväxters förträfflighet

- Nyttig och klimatsmart mat, förnybart kväve

Foto: T Råberg

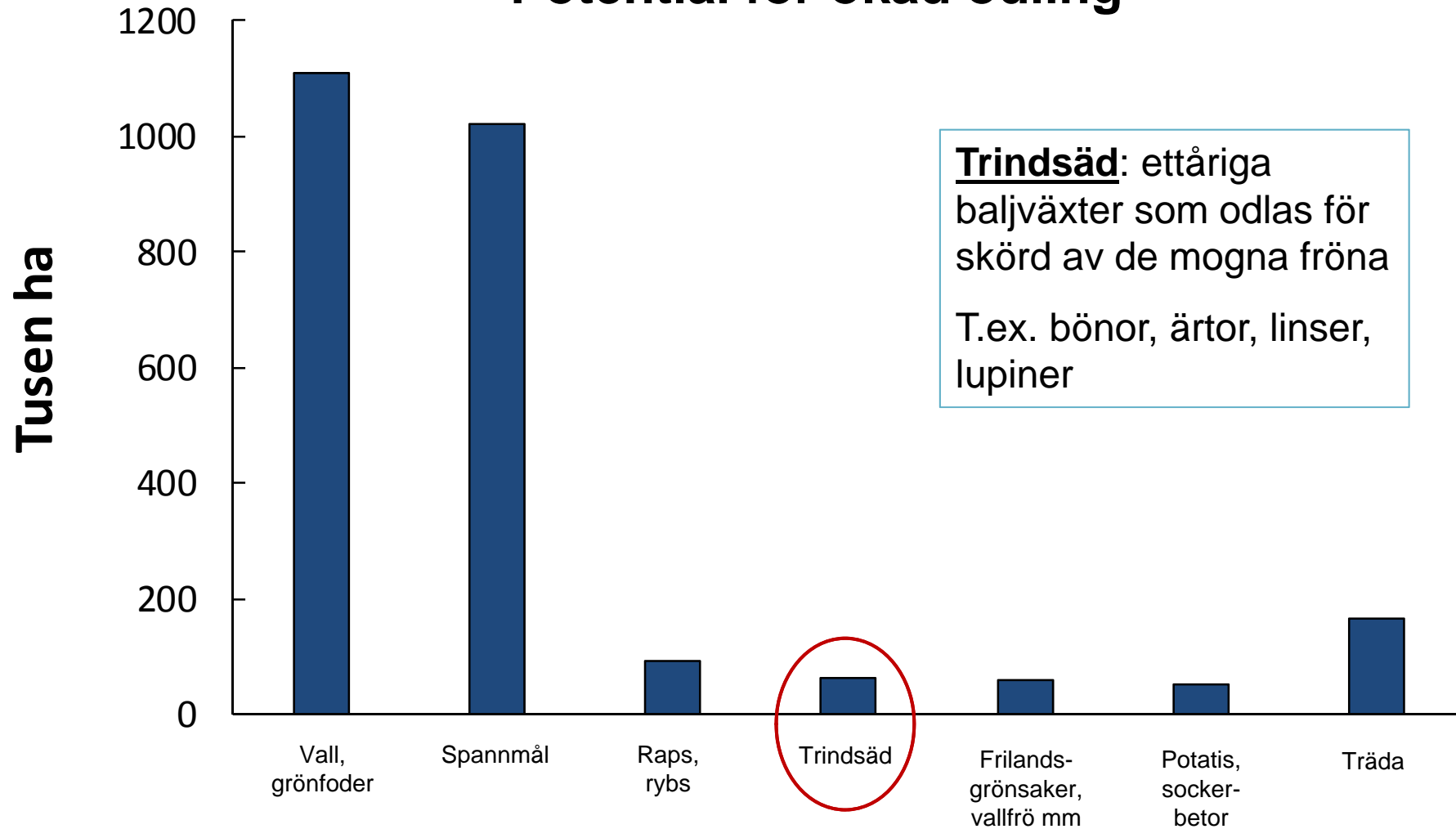
Foton: G Carlsson

Baljväxter bidrar till jordbrukets hållbarhet:

- **Biologisk kvävefixering, till nytta för baljväxten såväl som för hela odlingsystemet**
- **Proteinrika frön; källa för näringsrika och hälsosamma livsmedel**
- **Ökad markbördighet, minskat behov av gödsel**
- **Minskat användande av fossil energi och minskad klimatpåverkan**

Trindsäd i svenskt jordbruk

Potential för ökad odling

Frågeställningar i Camillas arbete

Intresse, upplevda drivkrafter för ökad odling och användning av baljväxter till livsmedel?

Upplevda hinder/problem/utmaningar kring odling och användning av baljväxter?

Förutsättningar för att få till en ökning?

Individuella intervjuer

5 representanter för uppköpare/processning/livsmedelsindustri
- KÖTP, Varaslättens lagerhus, Fazer, Orkla Foods Sverige

6 lantbrukare i södra Sverige (Blekinge, Skåne)
- de flesta utan eller med begränsad erfarenhet av baljväxtodling

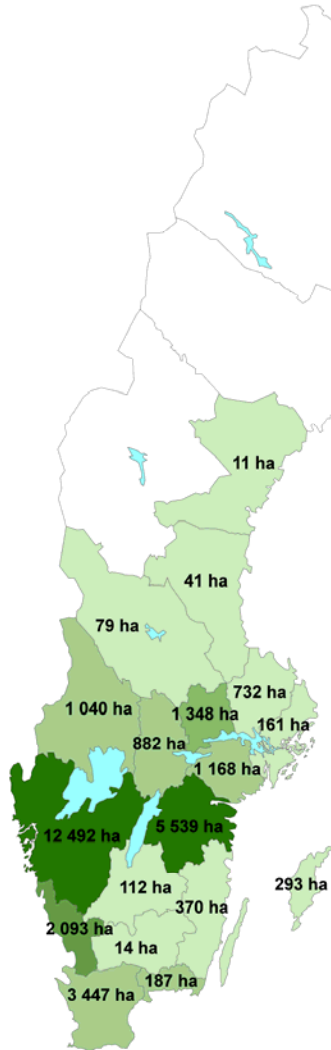
Huvudresultat

Både lantbrukare och livsmedelsindustri uttrycker stort intresse för baljväxter; **positiva växtföljdseffekter** och **goda marknadsförutsättningar**

- Möjlighet att ersätta den minst lönsamma grödan och samtidigt få in en gröda med högt förfruktswärde
- Gynnsamma styrmedel (ekologisk fokusareal)
- Ökande efterfrågan från konsumenter
- Värdefullt att kunna använda svenskodlad råvara till efterfrågade livsmedelsprodukter

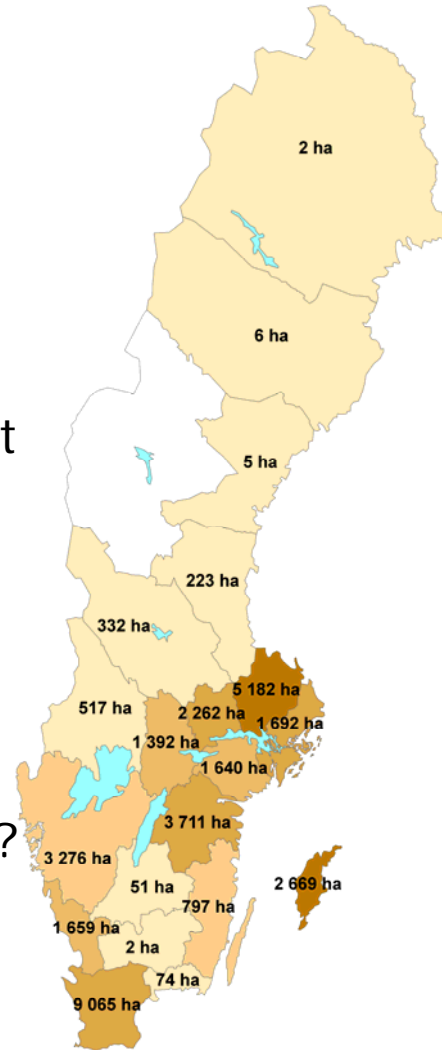
Olika möjligheter för olika grödor

Åkerböna

- + stor odlingspotential
- + stor odlar-erfarenhet
- + inga special-maskiner
- attraktiva livsmedel?

Ärt

Brun böna

- + attraktiva livsmedel
- begränsad odlingspotential
- begränsad odlar-erfarenhet
- special-maskiner behövs

Utmaningar

- Osäkerhet angående sortval för olika jordarter och klimatmässiga förutsättningar
- Avsättning? Underlag för investering (t.ex. böntröska)?
- Risk för lägre priser om produktionen ökar?
- Osäkerhet angående växtskydd och skördeteknik
- Kan svensk odling möta industrins krav på volymer och kvalitet?
- Osäkerhet angående lönsamhet och produktionsstabilitet

Moment 22: lantbrukare osäkra ang. avsättning av nya grödor;
Livsmedelsindustri osäkra ang. tillräcklig produktion och kvalitet

Slutsatser

Dialog/samarbete mellan lantbrukare och livsmedelsindustri kan ge säkrare underlag för investeringar

Odlarexperiment och forskning inom produktutveckling, konsumentpreferenser och lönsamhet behövs för att utveckla en framgångsrik produktion.

Tack:

Camilla Olsson

**Alla som låtit sig
intervjuas**

Alla er som lyssnat!

georg.carlsson@slu.se